

Dags att byta tak? Så väljer du rätt

för 5 månader

av [Maria Zaitzewsky Rundgren](#)

Ett hustak har ofta en lång livslängd och behöver sällan bytas ut. I Sverige är de vanligaste takmaterialen tegel eller betong och båda har en mycket lång hållbarhet, ibland över 100 år. Den vanligaste taktypen i vårt land är sadeltak, men det finns förstås platta tak och tak med olika lutningar. Därför är det viktigt att ta reda på vilka material som fungerar bäst på just ditt tak om du väljer att byta tak – eller bygger ett nytt hus.

Materialvalet styrs av estetik, smak, husets stil och i viss mån plånbok. Om du vill ha ett udda tak som ”sticker ut” är det klokt att kolla med kommunen, då bygglov kan krävas.

Förutom tegel och betong kan hustaket kläs med exempelvis belagd plåt, shingel, sedumväxter eller kanske en gummiduk. Det finns även tak av skiffer, glas, torv, plast och fiberbetong. De olika materialen fungerar inte på alla typer av hus. Mycket avgörs av taklutningen.

För betongpannor och taktegel – som är vanligt på sadeltak – är minimilutningen 14 grader samt 22 grader för ofalsat taktegel.

På ett flackt tak fungerar plåt, papp, duk eller sedumtak bäst. Till ett riktigt gammalt hus kan det fungera bra att köpa begagnat taktegel, som har en fin patina. Generellt kan man säga att tegel åldras vackert och naturligt, men betong är billigare och har en nästan lika lång hållbarhet som tegel. Betongplattor finns i många olika utföranden och kan vara enkupiga, tvåkupiga eller platta.

Det är smart att låta en fackman kontrollera takstolarna om du byter till ett tyngre takmaterial. Det är viktigt att huset står pall för en ökad vikt. Att kontrollera kvaliteten på underlagspapp samt läkt, regler och takspons är också viktigt innan man börjar lägga nytt tak. Takpappen behöver dock inte bytas om den inte är skadad.

Papptak och shingel är enklast om man vill göra jobbet själv. Betong är inte heller svårt, men ganska tungt att få upp på taket. Detsamma gäller tegel, som är falsad och förhållandevis lätt att lägga. Moderna plåttak finns att få i ”klick-varianter”, men de är också ganska svåra att lägga eftersom det ställer stora krav på noggrannhet.

För den som inte har anledning att lägga nytt tak är det viktigt att underhålla sitt befintliga tak.

Gör det till en rutin att inspektera taket ett par gånger per år, för att se att det mår bra. Om fel upptäcks hinner man åtgärda dem innan skadan är skedd.

Så mycket kostar taket och så lång livslängd har det :

- Betongpanna – kostar från 75 kronor per kvadratmeter. Livslängd 50 år.
- Taktegel – från 165 kronor per kvadratmeter. Livslängd över 75 år.

- Takplåt – från 200-350 kronor per kvadratmeter. Lång livslängd, underhållsfritt i 25 år.
- Tak i stål/aluminium – 150-250 kronor per kvadratmeter. Lång livslängd, underhållsfritt i 25 år.
- Takpapp och shingel – från 70 kronor respektive 150 kronor per kvadratmeter. Livslängd 30-50 år.

Någon fara på taket? Så kollar du :

1. Kolla nocken och takytorna. Nocken är den mest utsatta delen av taket. Kolla att alla pannor och plåtar ligger rätt. Om någon panna flyttats eller skadats, kolla att underlaget och tätningar är intakta innan du lägger tillbaka pannan. Kolla även att pannspikarna inte blivit rostiga eller defekta.
2. Kolla gavlarna. Hård vind kan skada gavlar och vindskivor. Plåt och trä åldras snabbare än takpannorna, därför bör man hålla uppsikt på dem.
3. Kolla ventilation, vinklar och rännor. Rensa hängrännor och kolla att skräp inte gått in under pannorna. Kontrollera att ventilationsgenomgångarna är fria från skräp. Är de igensatta kan det skapa fukt som ger upphov till mögel eller andra allvarliga skador.
4. Rensa och ta bort växter och skräp. Beväxning är inte ett problem i sig men mossor och alger kan skapa frostsprängning. Borsta eller spola av taket försiktigt, kolla också om det är några träd som bör beskäras. Grenar är bland de vanligaste skadeorsakerna på tak.
5. Kontrollera taksäkerhetsutrustning. Stegar, räcken och bryggor måste vara intakta och 100 % tillförlitliga. Vid minsta tvekan kontakta en takläggare för en fackmannamässig besiktning.

Källa: <http://villatidningen.se/for-huset/tak/dags-att-byta-tak-sa-valjer-du-ratt/> 2016-02-09 Kl. 14.35